

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ
ЦАРИНСКА УПРАВА

01.10.00.СТ.034.01

**СТРАТЕШКИ ПЛАН
НА ЦАРИНСКАТА УПРАВА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
2018-2020**

Март 2018

Историја на документ

Издание	Датум на издание	Опис	Направени промени	
			Опис на промената	Променети страници/ точки/глави
1	2	3	4	5
01		Прво издание	/	/

Врз основа на член 7 став 4 од Законот за Царинска управа („Службен весник на Република Македонија“ број 46/2004, 81/2005, 107/2007, 103/2008, 64/2009, 105/2009, 48/2010, 158/2010, 53/2011, 113/2012, 43/2014, 167/2014, 33/2015, 61/2015, 129/2015 и 23/2016), директорот на Царинската управа донесе:

**СТРАТЕШКИ ПЛАН
НА ЦАРИНСКАТА УПРАВА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
2018-2020**

I. Општи одредби

Референтни документи	
Референца	Наслов на документ
Конвенции на Светската Царинска Организација, прирачници и компендиуми	Kyoto, Arusha, SAFE, Columbus, Picard, AEO Compendium etc.
ЕУ ревидирани нацрти (Blueprints) на Царината	ЕУ ревидирани нацрти (Blueprints) на Царината – Патеки до подобра царина
ЕУ Програма Customs 2020	Регулатива (EU) No 1294/2013
Договор за асоцијација и стабилизација (SSA)	Извештај за напредокот
Владина стратегија	
Финансиски документи	
Светска Трговска Организација (WTO)	Договор за олеснување на трговијата (Trade Facilitation Agreement (TFA))
Закон за Царинската Управа	"Службен весник на Република Македонија" Бр. 46/2004, 81/2005, 107/2007, 103/2008, 64/2009, 105/2009, 48/2010, 158/2010, 53/2011, 113/2012, 43/2014, 167/2014, 33/2015, 61/2015, 129/2015 and 23/2016

Скратеници	
ОЕО	Овластен Економски Оператор
ЦУРМ	Царинска Управа на Република Македонија
СЕФТА	Договор за слободна трговија за земјите од Централна Европа
ЕУ	Европска Унија
ИКТ	Информатичка и комуникациска технологија
ИТ	Информатичка технологија

II. Вовед

1. Царинската управа на Република Македонија (ЦУРМ) е орган во состав на Министерството за финансии. Царинската управа ги врши работите од својата надлежност согласно Законот за Царинска управа, Царинскиот закон, Законот за царинска тарифа, Законот за акцизи, Законот за царински мерки за заштита на права од интелектуална сопственост и други закони со кои се уредува увозот, извозот и транзитот на стоки и се однесуваат на вршење на други работи кои спаѓаат во надлежност на Царинската управа, како што е пропишано со други закони. Царинската управа ги извршува задачите што се во нејзина надлежност преку Централната управа – централна точка која ги координира и управува царинските надлежности на целата територија на Република Македонија и Царинарниците кои координираат и управуваат со одреден регион, вршат царинско работење во патнички и товарен сообраќај и мерките за царински надзор, царинење, спречување на незаконски увозни, царински управни и царински прекршочни постапки, продажба на царинска стока и присилна наплата на царински давачки преку нејзините организациони единици - царински испостави. Главни области на работа на ЦУРМ се задачи поврзани со царини и акцизи (пресметка и наплата на давачки, надзор, контрола, царинење на стоки, истрага и разузнавање, наплата на парични казни) и други задачи утврдени со закон. На крајот на 2017 година ЦУРМ имаше 1,110 вработени. Структурата на царинските службеници во класифицирани по групи според Законот за Царинска администрација, на крајот на 2017 година, е презентирана во следнава табела :

Групи на службеници	Број на вработени
Раководители	167
Стручни службеници	750
Помошно-стручни царински службеници	80
Административни службеници	11
Работници	100

На крајот на 2017 година, има 331 жени процент 29,82% од вкупниот број на вработени се жени. Просечната возраст на вработените е 49,50 година. Нивото на образование е релативно добро бидејќи 61 % од вработените имаат високо универзитетско образование. Ова претставува огромен потенцијал во успешната реализација на оваа стратегија.

Организациска структура:

III. Визија

2. Да бидеме водечка Царинска управа во регионот што ќе дава силна поддршка на легалната економија и која ќе биде целосно усогласена со стандардите на Европската унија.

IV. Мисија

3. Да ги заштитиме финансиските интереси и општеството, истовремено поддржувајќи го економскиот развој преку соработка, олеснување и модернизација.

V. Принципи и вредности

4. Сите вработени на Царинската управа играат значајна улога во остварувањето на нејзините цели и зачувувањето на нејзиниот интегритет.

Царинската управа има за цел постигнување на високо ниво на доверба во јавноста и одржување и развој на организационата култура врз основа на следните принципи:

- Владеење на правото, еднаквост и праведност;
- Лидерство, професионалност, одговорност, чесност и транспарентност;
- Ефикасност, ефективност, достапност и доверливост.

При спроведувањето на законите и правилата, Царинската управа применува високи стандарди на однесување и основни вредности, како што се:

- Квалитетна услуга;
- Искреност и доверба;
- Мотивација и развој на човечкиот потенцијал и
- Тимска работа и корпоративен дух.

Сите вработени и раководниот кадар се лично одговорни за примена на овие вредности во нивната секојдневна работа, а нивното однесување влијае на угледот на Царинската управа.

Гореспоменатите принципи ќе бидат обезбедени преку примена на етичкиот кодекс на однесување, годишните приоритети и планови, управувањето и контролата на финансиите, управувањето со безбедноста на информациите, контролата на работењето и оценувањето, внатрешната ревизија и дисциплинските и други постапки.

VI. Стратешки приоритети

Стратешките приоритети на ЦУРМ се во согласност со стратешките приоритети на Владата на Република Македонија и Министерството за финансии. Беа земени предвид и ЕУ и другите меѓународни стандарди и најдобрите практики поврзани со царината.

Традиционално, најзначајна улога на ЦУРМ е наплатата на увозни и други давачки и даноци. Подеднакво важна и растечка е улогата на царината во областа на безбедноста и сигурноста. Заштитата на здравјето и безбедноста на граѓаните и општеството останува висока на дневен ред. Царинската управа е на прва линија на одбрана против нелегални и забранети активности. ЦУРМ, ќе остане посветена на својата поширока општествена цел - обезбедување на одржлив економски раст преку зголемување на конкурентноста и инвестициите, подобрување на деловното опкружување и создавање еднакви можности за економски раст и развој на сите учесници во економските процеси. Ова ќе биде поддржано преку олеснување, едноставни и транспарентни процедури и во тесна соработка со бизнисот и трговијата.

ЦУРМ е свесна дека подеднакво важни за постигнување на визијата е и модернизацијата на администрацијата која вклучува развој на ИТ и човечки ресурси, подобрување на условите за работа и одржување на високи стандарди за интегритет на своите вработени.

Целите и мерките за спроведување на стратегијата за ЦУРМ се вградени во следните четири стратешки приоритети:

- Олеснување на трговијата
- Заштита на општеството
- Наплата на приходи и заштита на финансиските интереси
- Модернизација

VI.1 Стратешки приоритет „Олеснување на трговијата“

ЦУРМ останува посветена на процесот на пристапување на Република Македонија кон ЕУ и на исполнувањето на европските стандарди и практики. Истовремено, царината ќе остане сигурен партнер во обезбедувањето на конкурентско опкружување за македонскиот бизнис и трговија. Ова ќе се направи со олеснување на легалниот проток на стоки и патници и обезбедување едноставни, транспарентни и предвидливи процедури и формалности.

Стратешки цели:

VI.1.1. Понатамошно усогласување на националното царинско законодавство и процедури со законодавството на Европската Унија

- Модернизација на царинската регулатива преку изменување и дополнување на царинските закони, подзаконските акти и упатствата за нивна примена;
- Воведување на бесхартиена околина во царинската постапка, преку имплементација на електронски системи од програмата еЦарина, компатибилни со системите и постапките во Европската унија;

VI.1.2. Олеснување и забрзување на протокот на стока и патници

- Подобрување на селективната контрола со примена на анализа и проценка на ризик;
- Подобрување на квалитетот на услугите и условите за работа на економските оператори и царинските службеници преку изградба на нова и подобрување на постоечката инфраструктура на граничните премини;
- Намалување на задржувањето на возилата на граничните премини и царинските терминали преку подобрување на соработката и усогласување на контролите со другите државни институции надлежни во спроведувањето на царинската постапка;
- Воведување на заеднички контроли на стока, патници и превозни средства, на едно место со граничните служби на соседните земји;

VI.1.3. Обезбедување едноставни и предвидливи процедури и формалности

- Воспоставување на информативно тело за олеснување на трговијата што ќе биде надлежно за обезбедување на информации на економските оператори за постапките и документите во прекуграничната трговија;
- Промовирање на концептот на Овластен економски оператор (ОЕО) кај деловната заедница и поддршка и помош на заинтересираните економски оператори во постапката за добивање на одобренјата;
- Спроведување на одредбите од Дополнителниот протокол 5 на ЦЕФТА Договорот;

-Подобрување на знаењето и вештините на надворешните корисници преку воведување на модули за е-учење.

VI.1.4. Развој на пристапот ориентиран кон клиентите и партнерските односи

-Одржување на пристап ориентиран кон клиентите и негување на партнерски однос со деловната заедница преку натамошно интензивирање и подобрување на работата на Советодавното тело, спроведување на заеднички проекти и учество на заеднички настани (работилници, советувања, презентации и сл.);

-Подобрување на протокот на информации помеѓу сите чинители во активностите поврзани со Царинската управа.

VI.2 Стратешки приоритет „Заштита на општеството“

Улогата на царината во областа на безбедноста и сигурноста значително еволуираше во последно време.

Растечките закани од организиран криминал, тероризмот, како и опасноста од болести и нови закани во областа на забраните и ограничувањата и други предизвици поврзани со заштитата на здравјето на граѓаните ќе бараат соодветен одговор од ЦУРМ.

ЦУРМ дополнително ќе ја подобри ефикасноста на своите контроли и други активности поврзани со сузбивање на незаконски активности. Потребна е успешна блиска и плодна соработка со националните и меѓународните партнери.

Стратешки цели:

VI. 2.1. Обезбедување ефективни и ефикасни контроли

- Зголемување на ефикасноста на контролите преку унапредување на електронската размена на информации на национално и меѓународно ниво;
- Подобрување на системот за управување со ризик со предвидување, идентификување, приоритизирање, управување и следење на сите видови на ризик;
- Зголемување на царинските приходи преку зајакнување на системот за царинска контрола по царинење кај економските оператори;

VI. 2.2. Зајакнување на областа „забрани и ограничувања“

- Зајакнување на заштитата на правата од интелектуална сопственост преку натамошно усогласување на националната со европската регулативата;
- Унапредување на системите за прибирање информации и ажурирање на стратешкиот и акциониот план за интелектуална сопственост;

VI. 2.3. Зајакнување на борбата против царинските измами и криминалот

- Подобрување на капацитетите и системите за спроведување царински истраги, ефикасност на специјалните царински единици, како и царинска контрола и надзор на границата, но и во внатрешноста.

VI.2.4. Градење одржливи меѓународни односи со цел обезбедување на сигурен и безбеден синџир на снабдување

- Унапредување на меѓународната соработка како во делот на размена на информации, учество во меѓународни операции, проекти, состаноци, работилници, така и во делот на најдобрите практики и обуки за царинските службеници кои се однесуваат на борбата против организираниот криминал и заштитата на општеството.

VI.3 Стратешки приоритет „Наплата на приходи и заштита на финансиските интереси”

ЦУРМ е важен придонесувач во македонскиот буџет. За да биде успешна во оваа улога, ЦУРМ ќе посвети посебно внимание во однос на соодветна пресметка и ефикасно собирање на давачките, за да ги собере навреме и во согласност со сите релевантни закони, национални и меѓународни стандарди.

Стратешки цели:

VI.3.1 Обезбедување ефикасна наплата на приходи

- Подобрување на електронската наплата на приходи преку воведување на нов систем за наплата;
- Подобрување на управувањето со гаранции преку воведување на нов систем за гаранции;
- Усогласување на националната регулатива и развој на систем за воведување на А и Б сметки во согласност со регулативата и системите на ЕУ;
- Подобрена присилна наплата на давачките;

VI.3.2 Подобрување на системот за управување со акцизи

- Развој на политики, системи, постапки и инструменти за ефикасна контрола и наплата на акцизите преку усогласување и унапредување на регулативата согласно најдобрите национални и европски практики;
- Забрзување и поедноставување на акцизните постапки преку воведување на нов електронски, бесхартиен систем за управување со акцизните документи;
- Зголемување на ефикасноста на акцизните контроли преку воведување на таргетираны контроли на високоризични акцизни добра;
- Интензивирање на соработката со деловната заедница, развој на соработката со релевантните агенции во земјите на ЕУ и меѓународните институции.

VI.3.3 Зајакнување на областа „вредност, тарифа и потекло“

- Воспоставување на акредитирана и модерна Царинска лабораторија во согласност со стандардот за квалитет ISO 17025;

V.4 Стратешки приоритет „Модернизација“

За да биде модерна и ефикасна Царинска управа подготвена да се прилагоди на неизбежните промени, ЦУРМ ќе обезбеди дека работата што ја вршат царинските службеници да биде на доволно високо квалитативно и професионално ниво, праведна за сите, а воедно што поефикасна и поедноставна. Современите работни услови, вклучувајќи опрема и ИТ поддршка, се клучни за реализација на овој приоритет.

Стратешки цели:

VI.4.1 Зајакнување на управувањето со човечките ресурси

- Подобрување на системот за внатрешно распоредување и системот за обука и професионален развој;
- Воведување на царински компетенции во процесите на управување со човечки ресурси;
- Подобрување на знаењата и вештините на царинските службеници;
- Зајакнување на механизмите за управување со перформансите и системите за наградување и кариера;
- Зголемување на свеста и посветеноста на вработените;

VI.4.2 Спроведување на мерки за спречување на несоодветно однесување и судир на интереси и развој на системи на правила и контрола

- Имплементација на Програмите на Владата на Република Македонија за спречување на корупцијата и судирот на интереси и Методологијата за релевантен статистички систем за мониторинг на антикорупциската политика, која овозможува координирано и воедначено собирање, обработка и анализа на податоците за превенција и борба против корупцијата;
- Унапредување на соработката со Државната комисија за спречување на корупцијата и другите институции вклучени во борбата против корупција;
- Подобрување на механизмот на професионална отчетност и интегритет со користење на најдобри меѓународни практики преку унапредување на воспоставените системи за професионално, законско и етичко постапување;
- Воведување на мерки за зајакнување на интегритетот и афирмација на позитивно однесување на вработените кое го унапредува чесното и етичко однесување во извршување на нивните службените должности;

- Подигнување на јавната свест за пријавување случаи на корупција преку организирање и спроведување на кампањи за спречување на корупцијата и судирот на интереси;
- Подобрување на истражувањето на мислењето и ставовите на деловната заедница, граѓаните и вработените за нивото на изложеност на злоупотреба на службената должност и појавата на коруптивни активности во нашата институција;

VI.4.3 Подобрување и натамошен развој на системи за ИКТ поддршка

- Унапредување на примената на информатичките технологии преку имплементација на нови и подобрување на постоечките ИКТ системи за поддршка на деловните процеси во царинското работење за воспоставување на безхартиена околина во царинските постапки и интероперабилност и интерконективност со системите на ЕУ;
- Зголемување на примената на информатичките технологии преку унапредување и развој на ИКТ системите за електронска размена на податоци и документи со деловната заедница, другите државни институции и царинските служби на земјите од регионот;
- Консолидација и модернизација на хардверската инфраструктура за работа на ИКТ системите на Царинската управа;
- Воспоставување на центар за опоравување од катастрофи во случај на криза и обезбедување континуитет и стабилност во работењето на ИКТ системите преку модернизација на ИКТ инфраструктурата;
- Зголемување на административниот капацитет и унапредување на мерките за обезбедување на непрекинато користењето на ИКТ системите заради осигурување на континуитет во работењето.

VI.4.4 Подобрување на работните процеси

- Зајакнување на стратешкото планирање и мерење на ефикасноста на организацијата.

VI.4.5. Зајакнување на среднорочното буџетирање за ефикасно и транспарентно управување со јавните финансии

- Зголемување на ефикасноста и транспарентноста на јавните финансии; Подобрување на буџетскиот процес од буџет заснован на импути кон буџет насочен кон резултати; Обезбедување на континуирана поддршка за подобрување на финансиската одговорност и капацитет на лицата овластени за превземање на финансиски обврски како главни корисници на одобрените буџетски средства; Примена на дисциплинирана буџетска потрошувачка со акцент на рестриктивност и контрола на помалку продуктивните трошоци за сметка на зголемување на инвестиционите вложувања во капитални проекти и подобрување на инфраструктурата;

- Зајакнување на системот за јавна внатрешна финансиска контрола во Царинската управа.

VI.4.6. Подобрување на транспарентноста на Царинската управа

- Промовирање на царинското работење и подобрување на перцепцијата на јавноста и другите целни групи за Царинската управа.

VII. Клучни фактори за успех

5. Успешната имплементација на оваа стратегија и нејзините цели и мерки Царинската управа ќе се потпира на политичката посветеност и поддршка, стабилните услови за работа, соодветните финансиски и човечки ресурси и спроведувањето на организациски промени.

VIII. Завршни одредби

6. Овој Стратешки план стапува во сила на денот на неговото потпишување. За спроведување на определените стратешки цели се одговорни сите организациони единици.
7. Реализацијата на стратешките приоритети на Стратешкиот план ќе биде поддржана со реализација на Акционен план со кој ќе се утврдат активностите со показатели за изведба, роковите и потребните ресурси за нивно реализирање. За реализација на активностите во Акциониот план на Царинската управа на Република Македонија 2018-2020, што се дефинирани за постигнување на стратешките цели од овој документ, редовно се информира врз основа на утврдените индикатори на успешност.
8. Со донесување на овој Стратешки план на Царинската управа на Република Македонија 2018-2020 престанува да важи Стратешкиот план на Царинската управа 2017-2019 година бр. 01-005929/17-0001 од 30.01.2017 година.

директор,
м-р Ѓоко Танасоски

Бр. 01-011924/18-0001
Скопје, 16.03.2018 г.

Изработил: Сања Михајловска
Марија Трајановска
Согласен: Слаѓана Дамјаноска

Стратешкиот план го подготви:	Одделение Кабинет на директорот
Приматели:	Директор, Заменик директор, Советници на директорот, Помошници директори на сектори, Началници на независни одделенија Управници на царинарници
Примерок доставен за:	Интерна употреба
Оригиналот се чува во:	Архива Одделение Кабинет на директорот